Nro 70.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 2 WRZESNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Wilno dnia 2go września

Dzień 30 przeszłego miesiąca, iako dzień imienin Jego Cesarskiéy Mści, z szczególniéyszą uroczystością był tu obchodzony. O godzinie dziesiątey przed południem JW. Gubernator Woienny, w towarzystwie Jenerałów i Oficerów, z orszakiem i służbą swoią, przejeżdżał konno woyska różnéy broni, w ciągłych szeregach, od *Ostréy-Bramy*, aż do *Zamkowéy* uszykowane, które Go witały hucznemi okrzykami radośnego *Ura*! Rada miasta z Magistratem, na czele obywateli i cechów z brzmiącą muzyką, na placu, przed ratuszem, w paradzie stoiąc, publiczny hołd swego uszanowania JW. Gubernatorowi złożyła. Potém JW. Gubernator Woienny z v oyskami i Władzami udał się do Kościoła Greko-Rossyyskiego, gdzie, po odprawionych modłach, gdy wśrzód hymnu *Te Deum*, zasyłano prośby o długie i szczęśliwe lata Jego Cesarskiey Mości i całego Nayiaśnieyszego Domu, gromy dział i odgłos dzwonów słyszeć się dały. Po wszystkich kościołach również się odprawiły gorące modły do Pana Zastępów. W Kościele Katedralnym JW. Hrabia Biskup z Kapitułą Prałatów i Kanoników, oraz licznem duchowieństwem świeckiém i zakonném, solenne odprawił nabożeństwo z kazaniem do okoliczności stosowanym i *Te Deum*. W Kościele Akademickim uroczystym obchodem, w obecności JW. Rektora i Członków Uniwersytetu, tudzież w znacznéy iuż liczbie, dla rozpoczęcia prac szkolnych, zgromadzonéy młodzi, dzień ten był uczczony. Wieczorem miasto całe rzęsiście było oświecone. Oprócz Ratusza, który wielką liczbą lamp iaśniał, a czoło miał przyozdobione allegorycznym transparentem, piramidami i girlandami różnofarbnych ogniów, główna ieszcze brama Uniwersytetu, oświecona, wspaniały, ze stosownemi w języku łacińskim napisami, dźwigała transparent, wiele oraz domów prywatnych popiersiami, cyframi Nayiaśnieyszego Pana i różnemi transparentami przyozdobionych było. Piękny widok Ratusza ożywiała, ciągle przez noc całą graiąca muzyka i okrzyki wdzięcznego ludu. Na teatrze, także oświeconym, grana była sztuka, pod tytułem „ Oycu Oyczyzny wdzięczne Jego dzieci „ oryginalnie wierszem ułożona, a do uroczystości dnia tego stosowana i były śpiewane kantaty: cała zaś reprezentacya od licznego zgromadzenia widzów z oklaskami była przyięta. Wszystko się tu siliło na okazanie czci swoiéy dla tego Monarchy, pod którego berłem mieszkańcy tuteysi tyle doznali szczęścia i tyle słodkich oczekuią spełnienia nadziei, a który stał się celem uwielbienia i czci *Europy* całey.

St. Peterzburg, dnia 22go sierpnia.

Wiadomo iuż, iż Cesarz Jegomość, uwalniaiąc JW. Kanclerza Państwa, Hr. *Rumiańcowa*, od wszystkich obowiązków, iemu powierzonych, rozkazać raczył, aby wypłacane mu były wszystkie pensyé, iakie dotąd pobierał. Korzystaiąc z tey Monarszéy łaski Hr. *Rumiańców*, w użyciu iéy chciał okazać nowy dowód chwalebnych uczuciów swoich. Są one wyrażone w naypokorniéyszéy iego prośbie, do Cesarza Jegomości podanéy, którey następne iest brzmienie:

„ Uczyniłem ślub, zrobić ofiarę ku pomocy tych szanównych obrońców Oyczyzny, którzy w ostatniéy, a wiekami pamiętnéy, woynie, zasługi swoie ciężkiemi oznaczywszy ranami, przymuszeni są opuścić zawod woienny, i nie mają dostatecznych utrzymania się srzodków. Racz Nayiaśnieyszy Panie łaskawie rozkazać, ażeby wszystkie pensye ze szczodroty Waszéy Cesarskiéy Mości dla mnie przeznaczone, były opłacane Departamentowi woyskowemu, w celu złożenia z nich kapitału na rzecz tych walecznych, kalectwem przyozdobionych woiowników, do późnieyszego moiego rozporządzenia; a tymczasem, żeby każdego roku było wydawano z téy summy po trzy tysiące rubli na iednorazowe ich wspomożenie. Myśl ta, że spełnienie ślubu moiego i dogodzenie naymocniéyszéy pobudce serca moiego, winien będę szczodrotóm Waszéy Cesarskiey Mości, uczyni mnie zupełnie szczęśliwym. Na pomnożenie tego kapitału, przeznaczyłem ieszcze wszystkie tabakiery, którem otrzymał od Dworów zagranicznych, w czasie różnych układów za moiego sprawowania Departamentu stosunków zewnętrznych. Racz Naymiłościwszy Panie rozkazać, ażeby te tabakiery przyięte były do Gabinetu Waszéy Cesarskiey Mości, oraz, żeby pieniądze, które za nie po ich ocenieniu otrzymywać się będą, również były oddawane do Departamentu Woiennégo, na rzecz tegoż kapitału dla Inwalidów, do późnieyszego moiego nim rozrządzenia. „

Prośba ta otrzymała Naymiłościwsze przyięcie, które iest wyrażone w poniżéy położonym tu Reskrypcie do JW. Hrabiego *Rumiańcowa*, pod dniem 17 sierpnia:

„ Hrabio Mikołaiu Piotrowiczu! Nowy dowód gorliwości waszéy ku Oyczyznie i szacunku dla godnych iéy obrońców, obowiązuie Mnie do nayżywszéy wdzięczności. Z ukontentowaniém czyniąc zadość żądaniu waszemu, w piśmie pod dniem 5tym sierpnia wyrażonemu, przesłałem stosowne rozkazy do Ministra Skarbu i Zarządzaiącego Ministeryum Woiennėm, ze strony których będą uczynione należyte rozporządzenia, około spełnienia dobroczynnéy waszéy ofiary. Przyymcie nowe zaręczenie stateczněy przychylności Moiéy, z którą zostaię. Alexander.

— Dzień 18sty t. m. szczególniéyszym obchodem w tuteyszey stolicy był oznaczony. Dnia tego, w roku 1813, Gwardyá Rossyyská wieczną okryła się sławą, i sámo tylko wielkie poświęcenie się starożytnych *Greków*, w *Termopylach*, może bydź porównywané z bohatérskiémi dziełami *Rossyan* pod *Kulmem*. Podobało się Jego Cesarskiéy Mości, pamięć chwalebnego dnia tego uczcić, przeznaczeniém rocznicy jego, na poświęcenié i oddanié chorągwi *Sgo Jerzégo*, dla półków gwardyi bokowéy, *Preobrażeńskiégo*, *Siemionowskiégo*, *Izmayłowskiégo*, i *Gwardyyskiégo ekwipażu morskiégo*. Tym końcem, wpośród Marsowego pola, przygotowané było obszérné, wyżéy podniesioné miéyscé, którego stopnie czerwoném suknem obité były, wierzch zaś bogaté pokrywały kobiercé. Oczekuiąc na przybycie Jego Cesarskiéy Mości półki wyżéy pomienioné, pod dowództwem Cesarzewicza Jegomości, gęstémi stały kolumnami, na ulicach, przytykaiących do cztérech kątów marsowego pola. Za przybyciem Cesarza Jegomości, w towarzystwie Ich Wysokości Wielkich Xiążąt *Mikołaja Pawłowicza i Michała Pawłowicza*, o południu, półki ze cztérech strón weszły na pole marsowé, formuiąc w koło podniesionego mieysca, cztéry gęsté kolumny. Potém przez Podchorążych przyniesione były na toż mieysce nowé półków chorągwié. Wkrótce potém za zbliżeniem się Cesarzowéy Jeymości Matki,

z Jéy Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką, Cesarz Jegomość, Sám kommenderował témi półkami, i oddał cześć Nayiaśnieyszey Swéy Matce. Półki zrobiły *broń na modlitwę*, a Przewielebnieyszy Metropolita *Ambroży* z Duchowieństwem, odprawiwszy Obrzędy Swięte, poświęcił chorągwie i pobłogosławił ie na sławę i zwycięztwo *Rossyyskich* woiowników. W czasie święcenia i błogosławienia, Cesarz Jegomość Sám raczył trzymać każdą chorągiew. Wszystkie potém półki z gęstych kolumn uformowały ciągłe linie następuiących po sobie batalionów: z czego się ogromny utworzył kwadrat. Rozniesiono chorągwie półków, które przyięły ie, z przyzwoitemi honorami wśród odgłosu muzyki. A gdy Cesarzowa Jeymość raczyła siąśdź do karéty, Cesarz Jegomość, z woyskami powtórnie cześć oddał, i przeprowadził Nayiaśnieyszą Matkę Swoię, aż za kwadrat, którego radośne okrzyki, *Ura*! powietrze wzruszały. Poczém półki plutonami, przed Jego Cesarską Mością przeciągnąwszy, do swoich odeszły koszar.

— Tegoż dnia w *Taurydzkim* pałacu u Cesarza Jegomości był wielki obiad, na który wezwani byli wszyscy, tu znayduiący się, Jenerałowie, oraz Sztabs i Ober-Oficerowie całey Gwardyi.

— Tegoż dnia, to iest: 18go sierpnia, ogłoszony został Naywyższy Rozkaz do woysk, w brzmieniu następuiącém.

„Wojownicy! Rok temu, iak tegoż dnia, na polach *Kulmeńskich*, gdzie piers wasza wstrzymała wdzieraiącego się do *Czech* nieprzyiaciela, składałem łącznie z wami uroczyste dzięki Naywyższemu, za niewypowiedziane nad nami miłosierdzie Jego. Nieodstępni towarzysze wasi: męztwo, waleczność, wytrzymałość oraz miłość ku wierze i Oyczyznie, nowemi was późniey uwieńczyły laurami; otworzyły wam bramy *Paryża*; udarowały pokoiem, i słodkiém dla woiownika obdarzyły upominkiem, powrótu w sławie do swoiego Państwa. Wdzięczne iest Ono za usługi i trudy przez was poniesione: imieniem Jego oświadczam wam wdzięczność; w jego imieniu pozdrawiam was powrótem do Oyczyzny. Bohatyrskie dzieła wasze zawsze zwracały względy Moie. Abym lepiey ie oznaczył, a szczególniey dzień 18 sierpnia, otwieram teraz drogę, dogodnieyszą dla wszystkich, w czasie ostatniéy, z wielkich wypadków pamiętnéy woyny, kalectwu uległych Jenerałów, Sztabs i Ober-Oficerów, tak dla tych, którzy już abszyty pobrali, jako i tych, którzy z przyczyny rán i kalectwa z teraznieyszey woyny, opuszczą nadal służbę, i nie maią innégo źrzódła utrzymania się, prócz wyznaczonéy przy abszycie pensyi, aby się we wszystkich żądaniach swoich do Mnie udawali. Żeby zaś prośby ich, bez náymniéyszéy zwłoki czasu, były rozpatrywané, sprawdzané i Mnie podawané, stanowię osóbny Komitet, z Jenerał Adjutantów, przy Mnie się znáyduiących: Jenerała Kawaleryi *Uwarowa*, Jenerałów Leytnantów: Hrabiego *Strogonowa i Goleniszczewa-Kutuzowa*, Jenerał-Majorów: *Zakrewskiego i Sipiagina*. Obowiązkiém takowego Komitetu będzie przyymować prośby, mieć troskliwość około dania wspomożenia niemaiętnym kalekim Jenerałom, Sztabs i Ober-Oficerom, oraz czynić o nich przełożenia, przez będącego przy Mnie Jenerała Artylleryi Hrabiego *Arakczeiewa*.

Alexander.

(z Gaz. Pocz. Póln.

Krzemieniec. Dnia 10go lipca zaczęły się tu popisy publiczne. Uczniowie Gimnazyum Woł. w przytomności licznego zgromadzenia płci oboiey, w przytomności Oyców i Matek, zdawali sprawę z całoroczney pracy, z tą chlubą dla siebie i tą pociechą dla Rodziców, które są zawsze zapewnionym skutkiem gorliwości Nauczycielów tey Szkoły. Trwały popisy przez dni pięć, zawsze w obecności przeięłych radością słuchaczów. Dzień 15 poświęcono pamiątce tego niezapomnianego Męża, którego imie łączyć się będzie zawsze ze sławą tego Instytutu i ze szczęściem przyszłych pokoleń tych Prowincyy. — Dnia następuiącego, to iest: dnia 16go lipca, Nauczyciele, Uczniowie i grono licznych Gości udało się do sali Bibliotecżney dla rozdania nagród młodzieńcom celuiącym w naukach. Ceremonią tę zaczął JP. *Jurkowski* Nauczyciel Literatury Greckiey, czytaniem rozprawy o Demonach: potém JW. Wizytator Filip Hrabia Plater zabrał głos i przy Pomniku, który wdzięczność kraiowców wystawiła gorliwości i cnocie Tadeusza Czackiego, zdawał sprawę z czynności po śmierci tego Męża, i ze Stanu szkoły Krzemienieckiey; gdzie wyraził, iż fundusze Gimnazyum Woł. w tym przeciągu czasu znacznie powiększone zostały; że przybyła Katedra rachunku Differencyalnego i Integralnego i Katedra Bibliologii: że Instytut Guwernantek ma się wkrótce otworzyć: dał chlubne świadectwo Towarzystwu Dobroczynności, które utworzyli sami Uczniowie; naostatek wyznaiąc, iż wszystko, cokolwiek zrobiono pożytecznego dla Gimnazyum Woł. wykonano tylko zamiary zeszłego Wizytatora; skończył rzecz swoię wynurzeniem wdzięczności dla Nayiaśnieyszego ALEXANDRA I. opiekuiącego się naukami i dla Jego Ministra. Potém przystąpił do rozdania nagród; stanąwszy przy wspomnionym Pomniku oddawał medale w ręce JW. Hrabiny Krasińskiey Siostry zmarłego dla przypięcia onych uczniom, którzy na ten zaszczyt zasłużyli. — Otrzymali Medale: Hreczyna Grzegorz, złoty, Bawrowski Mikołay, Kaczkowski Adam, Rokicki Wiktor, Fryczyński Michał, Bernatowicz Alexander, srebrne. Blisko połowa Uczniów odebrała listy pochwalne, a między tymi znaydował się Wiktor Czacki, syn zmarłego Wizytatora. Oddanie mu Nagrody poprzedziła krótka przemowa, gdzie nowy Urzędnik, przypominaiąc osobiste swe związki z Oycem dystynguiącego się Ucznia, wskazał mu Pomnik mówiąc: „bądź iemu podobny, a równy szacunek i wdzięczność ciebie otoczy „ Okoliczność ta wzruszyła przytomnych. Widok Popiersia cnotliwego Męża, płacząca siostra i syn małoletni, ozdobiły, koniec obchodu temi łzami, które wdzięczność nakazuie czułości wylewać na wspomnienie wielkiego człowieka.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Król Francuzki, nagradzaiąc przysługi gwardyi narodowey Paryzkiéy, uczynione dnia 30go i 31go Marca, tudzież podczas pobytu w Stolicy woysk Sprzymierzonych, iż w którym to czasie powściągnęła ona okazuiący się nieład, przydusiła iskrę niezgody i przyłożyła się do przywrócenia Monarchii, a tém samém do zawarcia pokoiu, wydał dnia 5go sierpnia ustawę w następney treści: 1) Corocznie w rocznicę wjazdu naszego do *Paryża*, sama tylko gwardya Narodowa Paryzka odbywać będzie przy nas służbę pod bezpośredniemi rozkazami brata naszego Hrabiego *Artezyi*, jeneralnego jéy Półkownika. 2) Gdy order Lilii, ustanowiony przez tegoż brata naszego, dla saméy tylko gwardyi narodowey Paryzkiéy, przestał bydź dla niey wyłącznym: bo otrzymuią go na znak iedności ci wszyscy, którzy dali dowody przywiązania do nas; przeto dla różnicy, do białey wstążki tegoż orderu dla gwardyi narodowéy Paryzkiey przydaiemy błękitny brzeżek, dwa miliametry szeroki. 3) Przeznaczamy ozdobę Legii honorowéy dla Jenerałów, Adjutantów dowodzących i Szefów legii teyże gwardyi, którzy jéy nie maią, i nadto pięć ozdób dla głównego Sztabu, a ośm na każdą legią. 4) Nakoniec chcemy, aby gwardya Narodowa Paryzka miała swoie chorągwie, które My sami, po ich poświęceniu w naszéy obecności, rozdamy téy gwardyi, a do których ukochana Nasza Córka, Madame Xiężna *Angoulême*, przywiąże własnemi rękami wyhaftowane za jéy staraniem znaki. — Dan w pałacu *Tuilleryyskim* dnia 5go sierpnia 1814. Podpisano: *Ludwik*.

— Dnia 14go sierpnia Minister Stanu *Ferrand*, przedstawiał K. Jmści Kawalera *Dubuc*, iako Intendenta *Martyniki*, oraz P. *Desbassayns-de-Richemont*, jako Administratora Francuzkich posiadłości w *Indyach*, z rangą jeneralnego Kommissarza, dla wykonania przysięgi.

— Monitor pod dniem 15tym Sierpnia na nowo ogłosił wielką liczbę poselstw z oświadczeniém poświęcenia się dla Króla od wielu miast, gwardyy narodowych i liniowych regimentów.

— Dnia 13go t. m. odbyło się posiedzenie w pałacu *Parów* pod prezydencyą Kanclerza.

— P. *Becquet* jeneralny Dyrektor rolnictwa, handlu i kunsztów, wydał okolne pismo, ogłaszaiące wprowadzenie iednostaynych miar i wag we *Francyi*. Postanowienie to, iak on wyraża, zupełnie się zgadza z wielkiemi widokami J. K. Mści.

— Wiele żołnierzy *Tuluzańskiego* garnizonu (donosi Dziennik Paryski) okazało nieukontentowanie swoie, iż Duchowni order Lilii nosili, i dla tego niedelikatnie z niemi się obeszli. Zaszły skargi do Półkownika *Riccard*, dowódcy placu, który w wydanym z tego powodu rozkazie dziennym wyraził: „że tak nieuczciwe żołnierzy Francuzkich postępowanie surową karę odniesie. Order Lilii, dodaie on, iest nadgrodą i zachęceniem ze strony Królewskiéy; wszyscy, którzy kochaią Króla i chwalebne czynią dzieła, równie na tę ozdobę zasługuią; iest to znak iedności; godło, które każdy Francuz kochać i szanować powinien; iest to zakład i rękoymia nierozerwanego związku między wszystkimi wiernymi J. K. M.

— Dnia 16go t. m. Król w gabinecie swoim przyjął P. *Crawford*, pełnomocnégo Ministra Stanów Zjednoczonych Amerykańskich, który K. J. złożył swe listy wierzytelné. Po mszy Ciało dyplommatyczné i osoby Familii Królewskiéy złożyły K. J. uszanowanie swoié. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

— Otwarcie iuż teraz donoszą ze *Strazburga*, że woysko Francuzkie przez czas Kongressu na stopie woienney pozostanie, a w *Alzacyi i Flandryi*, wiele się woyska Francuzkiego zbiera. — W Ministeryum obie strony, to iest: Xięcia *Benewentu* i Kanclerza *Blacas* otwarty spór wiodą. — Pierwszy, iak wiadomo, na Kongres do *Wiednia* poiedzie, gdzie iuż dla niego przygotowané iest mieszkanie.

— W *Paryżu* dzień 15 sierpnia, z wielką uroczystością był obchodzony, nie iako imieniny *Bonapartego*; ale iako przez lat 20 nieobchodzone religiyne święto. — Xiąże d' *Angouleme* z małżonką swoią do *Paryża* przybył.

— W *Cherbourgu* zaszły rozruchy, z przyczyny wywozu zboża do *Anglii*. Pospólstwo wiele statków Angielskich zrabowało; Dom Angielski gościnny burzyć zaczynało; a na każdego Anglika, skoro się tylko ukazał, ze wściekłością się rzucało. Wszystkie iuż okręta Angielskie były w przedsięwzięciu odpłynienia, gdy woysko spokoyność przywróciło.

(*z Gaz. Rysk. Zusch.*)

Paryż, dnia 19go sierpnia.

Xiąże *Berry* iuż z podróży swoiéy powrócił. Po przebyciu kanału chwilą się tylko w *Boulogne* zatrzymał; jadąc zaś do *Anglii* wiele twierdz naszych zwiedził i oglądał.

— Jen. Leyt. *Monnet*, który za to, że *Flessyngę* poddadź musiał, niełaskę *Napoleona* na siebie był ściągnął, z Angielskiey niewoli woienné powrócił, i od Króla łaskawie był przyięty — Jen. *Ernouf*, którego *Napoleon* za poddanie *Guadaluppy* prześladował, również łaskawe u Króla znalazł przyięcie — W liczbie 142ch osób, które teraz nowo otrzymały ozdoby orderu *Sgo Ludwika*, znayduie się wiele Jenerałów, a między nimi i Jen. *Rapp*.

— Jeden z Członków Izby Deputowanych wniósł prośbę wielu wdów Officerskich, zawieraiącą użalenie ich na skassowanie instytutów dla córek, których Oycowie zostaiąc w służbie woyskowéy, są razem Członkami, Legii honorowéy. P. *Lefevre* mówiąc za niémi rzekł: iż Królowi fałszywe o tych zakładach uczyniono wyobrażenié. Możnaż tyle dzieci, których większa część żadnego prawie więcey niéma rodzeństwa, zostawić tym sposobem bez opatrzenia! gdyby do przeznaczonych 250 fr. dla każdego, dodano jeszcze było ogółem 40,000 fr., Instytut dostateczne miałby opatrzenié. Podawał potém, aby do Króla wysłana była Deputacyá z prośbą o względy na té nieszczęśliwe dzieci. Wielu propozycyą tę popierało — P. *Louvet* doniósł, iż Pani *Delezau*, przełożona domu tych sierót, cały swóy dochod, 30,000 fran. wynoszący, na utrzymanie tychże domów ofiaruje. P. *Durbach* doniósł także, iż pewny Marszałek, w imieniu pierwszych Urzędników Legii honorowey oświadczył, pewną summę z pobieranych przez nich penssyy odstąpić. Wybranym członkóm polecono ułożyć w tey rzeczy poselstwo do Króla.

— Mówią, iż Lord *Wellington* kupił znaczné dobra w okolicach *Morfontaine*.

— Podług wiadomości ze *Włoch*, Król *Joachim Napoleon* wkrótce spodziewany iest do *Bononii*, a przynáymniey robią tam przygotowania do przyięcia wysokiéy osoby.

— Dziennik Rozpraw (Journal de Debats), pod artykułem z *Hiszpanii* umieścił: iż *Ferdynand VII*, wyrokiem swym, dnia 21go lipca, *Francuzom* wstępu do *Hiszpanii* zabronił; a teraz tam znayduiący się, powinni natychmiast kray ten opuścić. Tenże wyrok dodaje, iż między *Hiszpanią* a *Francyą* rozeym tylko jest zawarty. (Wyrok ten jeszcze nas nie doszedł.)

(*z Gaz. Berlin.*)

Włochy.

Kardynał, Sekretarz Stanu *Gonsalvi*, który się teraz w *Paryżu* znayduie, wktótce iest spodziewany do *Rzymu*.

— Nadzwyczayny Nuncyusz Papiezki we *Francyi*, *Della-Genga*, w tymże charakterze, má się udadź na Kongres do *Wiednia*.

— Baron *von Ramdohr*, który od długiego doyść czasu w *Rzymie* się znayduie, mianowany został przez Króla Pruskiego Posłem przy Dworze Papiezkim.

— W *Genui* ogłoszono prawo, zakazuiące noszenia broni ognistéy i innéy: wysyłaią się téż oddziały woyskowe, dla imania przewożących towary zakazane, którzy pobrzeża tę niebespiecznemi czynią.

(*z Gaz Oestr. Beob.*)

Rzym dnia 6go sierpnia.

Dnia 29go lipca Poseł Francuski wstępną u Jego Swiątobliwości otrzymał audyencyą.

— Kardynał *Maury* żyie tu bardzo prywatnie.

Liworno dnia 14go sierpnia

Na rozkaz Gubernatora jeneralnego *Toskanii* wyporządzaią się trzy statki przewozowe, które służyć maią do pewnéy podróży Xiążąt dawnieyszey Familii Hiszpańskiéy. Statki te z wielkim przepychem maią bydź urządzone.

— Dotąd ieszcze w porcie naszym znayduie się eskadra Angielska. Jest ona teraz zasłoną dla odradzaiącego się handlu naszego od napadów Korsarskich. Oficerowie z niéy bywaią często w *Liwornie* i na wyspie *Elbie*. (*z Gaz. Berlin.*)

Neapol dnia 15go sierpnia.

Na mieysce Cesarsko-Rossyyskiego Ministra Hr. *Bałaszewa*, Jenerał Baron von *Juill*, jako Minister Cesarsko-Rossyyski, do *Neapolu* przybędzie.

— Król Neapolitański wydał wyrok, mocą którego od dnia 1go września, wszystkie bez wyiątku urzędy samym tylko obywatelom Neapolitańskim powierzane bydź maią. Cudzoziemcy otrzymaią pieniądze na drogę. Wyłączaią się uczeni i artyści cudzoziemscy, którzy nabędą praw obywatelstwa w tym Królestwie. Oficerowie, którzy służyli w czasie woyny, do którey i Neapol należał, a tym samym prawo obywatelstwa Neapolitańskiego nabydź starali się, mogą ie otrzymać. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

Niemcy

Publiczne pisma Paryzkie miały w sobie zawierać to zapewnienie: iż *Austrya* na odstąpienie *Prusakom* obu *Luzacyy*, i części *Saxonii*, na prawym brzegu *Elby* położoney, pod tym zgodziła się warunkiem, jeżeliby reszta *Saxonii* Królowi Saskiemu była oddaną, a następstwo tronu Xięciu *Antoniemu* (wuiowi Cesarza Franciszka) zaręczone było. Oraz, że jest podobieństwem, iż *Lipsk* zostanie wolném handlowém miastem, (podobno jeszcze *Marsylia*, *Bordeaux* i *Lugdun*.

— We Dworze Arcy-Xiążęcia Palatyna śpieszne do podróży czynią się przygotowania. Wnoszą, że on wyiedzie na spotkanie Wielkiego jednego Monarchy — Dla kraiów Włoskich maią bydź ustanowione przy dworze Wiedeńskim udzielne Magistratury — Mówią także, iż stosunki *Węgrów* z Monarchią *Austryacką* odmienione będą.

— Utrzymuią, że Papież odprawi podróż do *Wiednia* — W *Münster* znayduie się Nuncyusz Papiezki, dla którego Pruscy Urzędnicy wielkie poważenie okazuią. (*z Gaz. Ryz. Zuschauer.*)

Od Brzegow Menu dnia 16 sierpnia.

W *Karlsruhe* nakazano ściśle weyrzenie w czyn-

mości dotychczasowych administracyy woyskowych, np. dla czego tyle osób, nawet w czasie pospolitego uzbroienia, od służby woienney wolnemi zostało.

— W woysku Bawarskiém dotąd jeszcze nikt od służby uwolnienia nie otrzymał. Siła zbroyna Królestwa Bawarskiego w ostatniey woynie była następuiąca: 13 półkow piechoty liniowey; 6 batalionow lekkiey piechoty; 28 batalionów gwardyi narodowey 2giey klassy; 8 batalionów strzelców; 6 półkow letkiey jazdy; 1 półk huzarów; 1 półk ułanów, 1 korpus żandarmów, korpus artyllery, pociągi woyskowe.

— Batalion milicyi *Fuldeyskiey*, który kilka dni przed jey rospuszczeniem, samowolnie korpus Xcia *Homburg* był opuścił, jest poymany i do *Frankfortu* przyprowadzony: herszci okuci pod ścisłą wartą na obwachu są trzymani.

— z *Auszpurga*, co tydzień prawie znaczne w gotowych pieniądzach posyłki do *Wiednia* odchodzą. Bankier tameczny, starozakonny *Seligmann*, Baronem mianowany został.

— Słychać, że i Król *Sardyński* podróż do *Wiednia* odprawi.

— Francuski Xiąże *Dalberg* do *Monachium* poiechał, jak mówią, w interessie dotacyi 200,000 franków, które mu *Napoleon*, za wstawieniem się Xcia Prymasa, na *Ratysbonie* zapewnił, a późniey, dla zaszłych z *Bawaryą* układow, na *Francyą* przeniosł.

(*z Gaz. Berl.*)

Jedna z wychodzących gazet w *Hamburgu*, między innemi zawiera, co następuie: „Niewyrachowane są skutki pokoiu Paryskiego. Są atoli i nie mogą bydź, tylko zbawiennemi dla dobra całego rodzaiu ludzkiego. Już na zaszczyt ludzkości wielki do tego krok uczyniony widzimy. *Anglia* handlu niewolnikami ostatecznie się zrzekła. Wpływ jey wszędzieby koniec mu uczynił, byleby się do tego przyłożyć chciała. Chęci jey w tém tak dokładnie są wyrażone, iż naymnieysza nie zostaie wątpliwość. Przedsięwzięcie to czyni zaszczyt *Anglii*, czyni zaszczyt cywilizowanemu światu. Prawa człowieka odniosły zwycięztwo nad niegodziwym zyskiem. Lecz czemuż nie powstanie w *Anglii* drugi *Wilbeforce*, za drugą, również całą *Europę* obchodzącą sprawą, za którą nie tylko zysk i chwała państw wszystkich, ale i ludzkość sama potężnie wołaią! Mówię o niegodziwych rozboiach państw Afrykańskich. Miałożby to bydź niepodobieństwem dla narodów *Europy*, które, w szczęśliwym roku teraznieyszym, przykład tak wielkiey jednomyślności, wspaniałości i mądrości z siebie okazały, jakiego próżnoby szukano w kronikach dawnieyszego świata, iżby, przez wyrzeczenie się nikczemney chciwości, położyły koniec złemu, tak długo i tyle państw dotykaiącemu? Anglia mógłaby w tém dadź wyrok: teraz, kiedy ona posiada wyspę *Maltę*, dość jest tylko chęci rządu Angielskiego, a zbóycy morscy nie odważą się więcey z jaskiń swoich wychodzić. Osobiste widoki nie powinnyby tu naymnieyszey znaydować uwagi. Godny to jest zawód chwały, godny ludzkości, a obadwa oddawna w *Anglii* potężnych za sobą znaydowały mówców.„

— J. K. W. X. Heski powierzył dowództwo jeneralne, Jener. Leyt. Baronowi v. *Schäffer* nad milicyą prowincyy Westfalskich; Jen. Major. Baronowi v. *Fellonius* nad milicyą Prowincyy *Starkenberg*, a Jen. Major Barónowi v. *Gall*, podobnież dowództwo nad milicyą Prowincyy *Heskich*. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

NIDERLANDY

z Bruxelli d. 18.Sierpnia.

Xiąże panuiący *Niderlandów* i Xiąże *Wellington* z Officyerami Inżynierów, co dzień konno wyieżdżaią, dla dokładnego poznania pozycyy.

— Xiążę dziedziczny *Oranii* z Xięciem *Wellingtonem* temi dniami do *Namur* się udali. Miasto to ma się zamienić w twierdzę pierwszego rzędu i służyć za przedmurze *Belgóm*. *Charleroi*, *Mons*, *Dornik* i *Menin* również mocno maią bydź obwarowane; a z przydanemi do nich *Ypern* i *Furnes* stanowić będą mocną obronną linią wzdłuż granicy Francuzkiey.

Utrzymuią, że Anglia podiąć chce wielką część kosztów, których wymaga uzbroienie tylu punktów.

— Wczora przybyło tu 92 galer, które przywiozły jeńców z *Genui*. Wiadomo, że Francya oddaie wszystkich jeńcow woiennych właściwym ich Rządom. (*z Gaz. Berl.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

z Gazety Ryskiéy i Berlińskiéy.

Jedno z publicznych pism Niemieckich, pod artykułem z *Bruxelii*, wyraża: „Czyli panuiący Xiążę zjednoczonych *Niderlandów* będzie razem panem kraiów *Belgickich*, i pod jakiemi warunkami, czás oświeci. Zdaie się, iż za powrótem Lorda *Lyndoch* (Jenerała *Graham*) z *Londynu*, *Angliá* 20 do 22,000 woyska *Belgickiego* na swóy żołd weźmie, i więcéy ieszcze regimentów zaciągnie, a dla bespieczeństwa kraiów *Belgickich* mocny korpus woyska na granicach utrzymywać będzie; i w tymto celu 29 batalionów hannowerskich nadciągá. Do ubezpieczenia *Belgów* należy szczególniéy linia twierdz, od *Mozy* do morza północnego, przez *Charleroi*, *Bergen*, *Doornick*, *Kortryk*, *Meenen*, *Ypern* i *Veurnen*, ciągnących się. Okoliczności czasu czynią środek ten koniecznym i gwałtownym. Dawniéyszy *Niderland-Austryacki* zbroyną, tym sposobem będzie miál granicę: bez któréy zabranie tego kraiu może stać się skutkiem jednéy tylko, albo nawet półowy kampanii; a za jego zdobyciém wraz następować musi i zdobycie *Hollandyi*. Nie sámo tylko *Belgium* i *Hollandya* powiększą przezto swoie bezpieczeństwo i siłę zbroyną względem *Francyi*, ale też i *Niemcy*; gdyż *Hollandyá* zasłaniałaby lewy brzeg *Renu*, który byłby straconym, skoroby *Francuzi* stali się pánami *Hollandyi*, chociażby mocné woysko nad dolnym *Renem* było wystawioné. Ale wystawienié téy linii twierdz, oraz utrzymanie ich i woysk na granicy, ogromnych wymagaią kosztów, na podięcié których nowo tworzące się Państwa, nie łacno się odważyć mogą. Możeby *Angliá* téy wielkiéy dla powszechnéy sprawy przysługi, nie chciała za darmo uczynić; a przynaymniéy pótyby chciała *Belgium* posiadać, ażby wyłożonych sobie kosztów niepowróciła. &c.

— Podług prywatnych wiadomości od granic *Norwegii*, Amazonki Norwegskie, których się 400 pod dowództwem córki predykanta *Pihl* zgromadziło, rzeczywiście w bitwach walczyły, i wiele z nich legło na placu, lub w niewolą poszło.

— Były Gubernator *Hamburga*, Jenerał *Hoggendorp*, obiecuie usprawiedliwić się ze wszystkich iemu czynionych zarzutów, iak tylko przeczyta usprawiedliwienie się *Dawousta*.

— Do Kopenhagi z *Vandamem* przybyło 23 Oficerów, 2 Damy, 2 Chirurgów, 1 Aptekarz i 16 żołnierzy Francuzkich. — Jenerał ten miał audyencyą u Króla, a znaiomy Szambellan *Kaas*, dawał dla niego obiad. Odwiedzał *Vandamme* w *Kopenhadze* Akademią Kadetów, i bardzo ią chwalił. Zdaie się on już nie myśleć o nowém zawodzie w służbie woyskowéy, owszem zdaie się, iż chce zostać kupcem, a to handlarzem drzewá, gdyż zakupił wiele tarcic, któremi, za przybyciem do *Dunkierki*, ma rozpocząć handel.

— Nowe zasady rządu Frankfurtskiego tém się od dawnego różnią, iż Rada i Kolegium mieyskie Członków swoich na przyszłość same obierać nie będą.

— Liczba podaiących się w *Paryżu* Kandydatów do urzędów iest: na prefektów 32,000, na podprefektów 14,000, a na pisarzów mniéy zapewne. Rozumieią iednakże, iż na ostatnich wiele się znaydzie ochotników z wymienionych 46,000.

— *Genua*, także wybrała posła swoiego na Kongres do *Wiédnia*.

— Powracaiące z wyprawy woyska Austryackie, w różnych częściach państwa, dawniéysze lub nowo wskazané, zaymuią kwatéry.

— Piszą ze *Włoch* pod 11tym sierpnia: iż arsenał *Wenecki* w takim bydź ma utrzymany stanie, w iakim po *Francuzach* został: zaczęte przez nich warsztaty okrętowe, śluzy i inne roboty kończone bydź maią.

— Rozruchy, które się w *Korfu* były okazały, już są uśmierzone.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

DODATEK

OGŁOSZENIE SKARBOWE

3. Dla Wileń. Artylleryyskiego arsenału potrzebuie się zapas drzewa Dębowego, ktoby życzył przyiąć na siebie podrad dostarczenia takowego drzewa, ma się, jawić dla umówienia się o cenę i ułożenia kontraktu, do JW. Jenerał Majora i Kawalera Ansio mieszkaiącego blisko Kościoła Katedralnego w domu Dombrowskiey w niezwłócznym czasie.

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1. Sąd Exdywizorski Dekretem Remissyynym Sądu Gł: Lit: Wileń: 2go Departamentu w roku 1808 8bra 5 zapadłym przeznaczony, dla domiaru satysfakcyi Wierzycielom Żyda Kopela Mowszowicza Obywatela Smorgońskiego w dniu 27 terazn: Msca Augusta do miasteczka Smorgoń w Oszmiań: Powiecie położonego zjechawszy, w porządku wypełnienia czynności sobie zleconey komportacyą Dokumentow do Kancellaryi Ziem: Oszmiań. w dniu 15 Obra terazn: 1814 roku na czas czteroniedzielny złożyć się powinną na wszystkich stronach decydował i powtórny zjazd w dniu 20 xbra tegoż roku przeznaczył, na którym terminie aby wszyscy pretensorowie i kredytorowie Żyda Kopela Mowszowicza z dowodami sobie służącemi pod upadkiem ich pretensyi jawili się, ninieyszą w Gazetach Kuryera Lit: umieszcza awizacyą. — Dat roku 1814 Augusta 29 dnia.

Ambroży Korsak Prezydent b. Grodz: Oszmiań: i Exdywizor.
Józef Narbutt Sędzia b. Z. Wileń: i Exdywizor.
Jan Szczepanowicz Pisarz Ziem: Oszm: i Exdyw:

2 Roku 1814 miesiąca Augusta 21go dnia — Sąd Exdywizorski w dobrach JW. Bagmewskiego Aktualnego Stanu Konsyliarza Krzczeniszki zwanych, konkursowi uległych, ustanowiony, zawiadamia — Iż w dniu 19tym præsentis, iako w terminie z odkładu przypadłym; z racyi nie złożenia się kompletu i nieukończonego dzieła wymiaru, do oczewistego sprawy rozsądzenia przystąpić nie mogąc, termin ostatecznego zjazdu do dnia 16go 7ra tegoż roku odroczył, w którym, aby się wszyscy Pretensorowie pod obawą utracenia rzeczy iawili, powtórnie i iuż ostatecznie, awizuie.

Alexander Jesman Regent Exdywizor.

1 Kommissya Sądowa Edukacyina w Sprawie Funduszu Edukacyinego z JOO XX. Stanisławem Senatorem X. Warszaw: Dóbr Sieliczowa w Powiecie Nowogród. Wołyńskim. Maxymilianem Kamerherem JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Kommissarzem Sądowym Kommissyi Sądowey Edukacyiney Gubernii Wołyńskiey, Podolskiey i Kijowskiey, Krzywina w Powiecie Ostrogskim Karolem byłym Marszałkiem Powiatu Kowelskiego miasta Ostroga: Januszem Kanonikiem Katedralnym Łuckim wsi Tupał w Powiecie Kowelskim Dziedzicami Jabłonowskiemi: Sukcesorami JOO. Xiążąt Jana, Kaietana i Anny z XX. Sapiehów Jabłonowskich Woiewodów Bracławskich, Emilią z Xiążąt Sapiehów Jelską: JOO. X. Sapiehą Taynym Konsyliarzem: JWW. Potockiemi Senatorami Imperyi, JWW. Sołtykami: JW. Maryanną z XX Sąpiehów Puzyniną, przy przesłaniu Obwieszczeń do Sukcesorów JO. X. Anny z Sapiehów Jabłonowskiey W. B. w Prowincyach Litewskich mieszkaiących za posrzednictwem Kommissyi Sądowey Edukacyiney Gubernij Litewskich, Białoruskich, Mińskiey i Białostockiey, i do Gazety Kuryera Litewskiego, Dekretem Sądu swego 1814 roku dnia 4go Czerwca z Nrem 1,618 i Obwieszczeniem pod Nrem 14,046 dnia 25go Lutego 1814 roku obiętey, o zapłacenie summ trzech jedney złotych: 30,000. — Drugiey złotych 1,000, trzeciey złotych 10,000 po Duchowieństwie za granicę odpadłem, z zapisów JO. Xiężny Anny z Sapiehów Jabłonowskiey Woiewodziny Bracławskiey pochodzących, z Dóbr Sieliczowa posz[illegible]wanych, na stawienie się stron, złożenie dowodów i ostateczną odpowiedź dzień 21 Września 1814 roku pod rygorem w ordynacyi założonym i obow[illegible]iem ulegania chocby zaocznemu Dekretowi naznacza. Dan w Krzemieńcu dnia 14go sierpnia 1814 roku.

(Podpisano) Michał Sobański K. S. E. — Filip Graff Plater K. S. E. — Maxymilian X. Jabłonowski K. S. E. — Pisarz Franciszek Skarbek Rudzki.

2 Sąd Graniczny Taxatorsko-Exdywizorski na satysfakcyą Wierzycieli Stanisława Grafa Judyckiego przeznaczony w dobrach Kamieniu w Minskiey i Litewsko-Wilenskiey Guberniach agituiący się, na wzaiemne wszystkich stron zgodnie podane żądania, tak dla napisania Replik w Kategoryach granicznych, iako też dla zupełney w całym dziele gotowości Juryzdykcyą swą do dnia pierwszego 8bra roku idącego odroczył, i do stanności wszystkie strony zobowiązał: a zatym gdyby też strony i każdy pretensyą do dóbr JW. Stanisława Graffa Judyckiego maiący, na wzmieniony termin sami przez się, lub przez prawnie umocowanego Plenipotenta w dobrach Kamieniu ze wszelkiemi dowodami i przyzwoitą gotowością iawili się pod utratą rzeczy po raz ostatni ostrzegaiąc, ninieyszą awizacyą dla potrzykrotnego w Gazecie Kuryera Litewskiego Opublikowania czyni. Dat w Kamieniu 1814 Augusta 24go dnia.

Raffał Gordziałkowski Sędzia Ziem. Pttu Ihumenskiego Prezyduiący Exdywizor
Józef Rudnicki Podsędek Ziem. Pttu Bobr. Exdywizor.
Jerzy z Kalnik Soroka Sędzia Ziem. Oszmianski Exdywizor.
Samuel Kostrowicki Pisarz Ziem. Minski Exdywizor.
Józef Strupinski Sędzia Grodzki Oszmiań. Exdywizor.
Mateusz Bogucki Sądu Głgo Litt. i Exdyw. Reient.

2 Na skutek Remissy Sądu Głównego Minskiego 2go Departamentu, w dniu 17. Julii dopiero idącego 1814 roku nastałego Taxę i Exdywizyą wszelkiego maiątku W. Mikołaia Jasieńskiego Szamb. byłego Dworu Polskiego pomiędzy jego Kredytorów i Pretensorów determinuiącey, że Sąd Taxatorsko Exdywizorski z osób tąż Remissą przeznaczonych złożony w dniu 7. teraznieyszego Miesiąca i roku ad fundum Maiętności Bożyna w Ihumeńskim Powiecie sytuowaney ziechawszy, po zareasumowaniu Sądów swoich w porządku ułatwienia kwestyów Akcesoryinych Inwentacyą i Administracyą wszelkiego W. Szambellana Jasieńskiego maiątku też Komorników do zweryfikowania potrzebnego byłey pomiary zadeterminował Komportacyą podług żałob na termin fixe ukazany to iest pnia 21 7bra idącego roku do Kancellaryi Ziem. Pttu Ihumeńskiego z persystencyą i termin do powtórngo zjazdu na dzien 23 9bra idącego 1814 roku przeznaczył, niemniey do iawienia się na onym wszelkiego tytułu Kredytorów i Pretensróów W. Szanbellana Jasieńskiego sub amissione rei zobowiązał, aby zaś takowe postanowienie każdego wiadomości z Kredytorów i Pretensorów doyść mogło, podać Awizacyą do Gazet Kuryera Litewakiego postanowił, przez ninieyszą awizacyą obwieszcza się.

Jan Naborowski Podsędek Z. P. Min. Prezyduiący Exdyw.
Teofil Kotowicz Pisarz Ziem. Ihumen Exdywizor
Józef Stecewicz Pisarz Ziemski Powiatu Borys. Exdywizor.
Ignacy Mroczkowski Reient.

OSWIADCZENIE.

2. Excerpt Oświadczenia do Protokułu Potocznego Sądu Głównego Mińskiego Departamentu Drugiego w dacie niżey wyrażoney zapisanego, i w teyże samey dacie pod pieczęcią Departamentową stronie potrzebuiącey jest wydan.

Roku tysiąc osmset czternastego, miesiąca julii czwartego dnia.

Na Sądzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Głównym Mińskim Drugiego Departamentu stanąwszy osobiście JW. JPan Józef Wołodkowicz były Marszałek Gubernii Mińskiey Oświadczenie Imieniem własnym do zapisania podał w następney treści: Od roku tysiąc ośmset dziewiątego miesiąca marca dnia dwódziestego czwartego, to jest od momentu, kiedy między mną i żoną moią JW. Karoliną z Brzostowskich Wołodkowiczową Marszałkową zawarty został Komplanacyyny Dokument, interefsa nasze i nasze maiątki między nami wiecznie i nieodzownie na zasadach tegoż Dokumentu zostały rozdzielone. Tak ja, jakoteż żona moia, przyięliśmy Kredytorow wyrażonych na Tabelli, z obowiązkiem ich opłaty respective każdy z swoiego funduszu. Równo z datą swego nastania Dokument Komplanacyyny wziął skutek, w bezpośrzednim maiątkow naszych obięciu. Żenie moiey dostało się w Gubernii Mińskiey w Powiecie Wileyskim Hrabstwo Illa z miastem Illą, ze wszystkiemi attynencyami, z puszczą rozległą i towarną; z neywygodnieyszą do handlu pozycyą; z Hutą; oraz dusz męskich tysiąc pięćset sześć, przy mierney nawet, ale porządney ekonomice, prócz spekulacyow handlowych, te Hrabstwo czynić mogło intraty rubli srebrnych dwadzieście tysięcy. Przez lat pięć blisko spokoyne przez nas posiadanie maiątkow, mocą samey exekucyi utwierdziło siłę komplanacyynego Dokumentu. Bardziey tegoż Dokumentu utwierdził siłę Dekret Remifsyyny Sądu Głównego Departamentu 2go Gubernii Wileńskiey z moiey instancyi w roku tysiąc ośmset trzynastym miesiąca nowembra piętnastego dnia oczewiście zapadły, przez wszystkie strony przyięty. nieappellowany, w kategoryi z żoną moią według połączonych wzaiemnych żałob, i próźb naszych odsyłaiący tenże komplanacyyny Dokument we wszystkim do spełnienia. Od wszelkich ze strony żony moiey do moiego maiątku zapretendowanych wspólnictw, zasłaniaią mnie dwie tarcze, równie mocne, jak żadnemu tłumaczeniu niepodległe, i ostatecznie skończone; to jest: przyznany komplanacyyny Dokument i oczewisty Remifsyyny Dekret. Myśleć nie mogę, ażeby ktokolwiek z tabellowanych i własney moiey żony Kredytorow acz na moment mógł uczynić wniosek, że za przewodnictwem próźby żony moiey, przed tylu władzami produkowaney, w Sądzie Exdywizorskim rozwiąże się komplanacya; że prawidła Remifsyinego Dekretu nakazuiące jey skutki zostaną zaniedbane i osehłe; że po wyexekwowaniu przez Sąd Exdywizorski na pierwszym terminie Remifsyynego Dekretu, bez żadney od Kredytorow przeciw Dokumentowi komplanacyynemu expozycyi, na drugim terminie tenże Sąd Exdywizorski fundować będzie swe czynności nie na Remifsie, ale na prośbie żony moiey, zaocznie podawaney, rzeczy przeciwne Dekretowi Remifsyynemu zawieraiącey; nigdzie nie roztrząsaney, nie decydowaney i wrzucaiącey się ex crado. Nie jest rzeczą moią exa-

minować żony moiey postępowania prawne, i ich prawdziwe uważać cele względem wszystkich, kogo tylko też prawności obchodzić powinny. Co do mnie, wziąłem przyzwoite miary, ażeby one ukrócić, i ażeby ich niepotrzebny, i przewlekły przedział, ani mnie, ani moich Kredytorow i Debitorow nie narażał na dalekie w ukończeniu interesow naszych oczekiwanie. Kwestye żony moiey o ważność komplanacyi pokazała się być utworzoną po oczewistym Remissyynym Dekrecie potwierdzaiącym jey spełnienie; ktokolwiek zna prawo, pozna ile kognicya tey kwestyi jest niezgodną z naturą Exdywizorskiego Sądu. Przewidzi oraz zawcześnie, jakie ta kwestya mogłaby z oczewistego Dekretu dla żony moiey przynieść awantaże; kiedy się znayduie wbrew przeciwną Załobom i prośbom wespół z Dokumentem komplanacyynym do Dekretu Remissyynego weszłym, tymże Dekretem potwierdzonym i Exdywizorskiemu Sądowi nie przemieniać, ale spełniać komplanacyą nakazuiącym. Kwestya o ważność komplanacyi z natury swoiey podlega dyllacyom, appellacyom, potrzebnie dalekiego czasu, ażeby przeyść mogła koleiami właściwemi do stopnia oczewistego Dekretu. Znaiący prawność, rozważywszy to wszystko, skonkluduie łatwo, jak jest nie bliska Kredytorow żony moiey do zyskania ich własności nadzieia, kiedy się zgodzą i zechcą się zgodzić, połączać swoich należnościow odkład, i kiedy przewody i repetycye swoie oparte na jey maiątku przywiążą do napastnego procederu ze mną do ostatecznego Dekretu względem wagi rozwiązać się nie mogącey komplanacyi. Oprocz tak odległego dla Kredytorow żony moiey widoku, taż żona moia przez Oświadczenie w Sądzie Głównym Departamentu 2go Gubernii Mińskiey w roku tysiąc ośmset czternastym, miesiąca Junii piętnastego zapisane pod hasłem oświadczenia taxy wprowadza ich w niepotrzebne prawności; ich samych ich fundusze naraża na objekt prawney dla mnie odpowiedzi; powoływa ich do łączenia się, do działania z sobą, ich żąda pomocy, i wspólności do obalenia komplanacyynego Dokumentu, przymusza ich przez proceſs do nagany komplanacyi. Po dwóch już Dekretach w jedney rzeczy, względem siebie w obcey Gubernii jeszcze jedną zamyśla prawność, i nowemi zawikłaniami chce przedłużyć ukończenie moiey Exdywizyi. Już maiątki moie są pod wiedzą i dyspozycyą Exdywizorskiego Sądu; nie rządzę niemi, wszelki z nich obrót jest mnie odięty; z drugiey strony rosną procenta; narzutem pomnożonych prawności przybywaią expensa, dnia jednego nie mam do straty, chcąc cokolwiek na móy fundusz oszczędzić, z moiey własności, która od nayrychleyszego ukończenia Exdywizyi zależy. — Ktokolwiek zatym stałby się przyczyną, jey przewłóki, i tym samym zwiększenia się moich ciężarow prawo samo obowiąże jego do zupełney dla mnie odpowiedzi. Syn nasz Wincenty Wołodkowicz, Kredytorowie intabulowani i własni żony moiey zechcą zastanowić się nad planem swoiey Debitorki. Nayprzód oddala ona wszystkich na daleką koley. Tym czasem korzysta z intrat, i zasłania swoią odpowiedzialność, uwiecznić usiłuie naynapaśnieyszy proceſs, rozpostrzenia jego przez różny obrót pod pretextem rozpoznania komplanacyi, która równo z oczewistym nieappellowanym Remissyynym Dekretem połączona, na pierwszym terminie Exdywizyi przez żadnego Kredytora za dzieło kondyktu nie poczytana, nigdy upaść, nigdy za żadny objekt Exdywizorskiego Sądu wziętą być nie może. Z skutkow zaś coraz odradzaiącego się proceſsu, żona moia narażaiąc mnie na straty, sama z funduszow swoich i Kredytorskich wespół z Kredytorami swoie i ich własności, poddaie dla mnie na odpowiedź. W oświadczeniu żony moiey, napastne jey skargi, na moie postępowanie, nie są żadną dla Kredytorow ewikcyą. Dziedzictwo Illi od lat pięciu w jey posesyi, dostatecznym było dla niey i dla Kredytorow oraz dla syna funduszem. Nie znam ani porządku ekonomiki, ani sposobu rządu moiey żony w tych Dobrach, widzę zwiększone jey długi; z tym wszystkim jednak widzę jey hoyne dary; które nie mogą pochodzić jak tylko z pewności dostateczney do czynienia łask sytuacyi: Przez Dokument w roku teraznieyszym tysiąc ośmset czternastym, Januaryi piątego postanowiony & eodem anno maia piętnastego w Aktach Ziem: Wileńskich przyznany, żona moia dla swego Kommisarza W. JPana Piotra Sutowicza Komornika Pttu Wileyskiego zapisała dożywocie chat piętnaście z gruntami i lasami, w proporcyą. Przez tenże samy Dokument obowiązała się wszelkie nanowo wystawić zabudowanie; umeblować dóm mieszkalny; zabudować browary; dać naczynia, zabudować obory, świrny i karczmę; do propinacyi, oprócz pod dożywocie oddanych włościan, przyłączyła dalszych włościan dla zwiększenia intraty. Osóbno do posług dodała dusze męskie i kobiece; policzywszy wszystko w ogul, to jest dar, oraz urgożony i czyniący się na dopełnienie jego nakład, wszystko przynaymniey sto pięćdziesiąt tysięcy złotych Polskich jest warte; tymże Dokumentem skwitowała Kommisarza swego i uwolniła od kalkulacyi, zaręczyła nadto, że na dalsze lata, rachunkowi i kalkulacyi ulegać nie będzie. Czytaiąc ten Dokument, nie składa się on jak tylko z komplementow i pochwał dla Kommisarza; wyznaie żona moia nieograniczone za jego usługi wdzięczności, biorąc miarę z dobrodzieystw i z wyrazow Dokumentu, myśleć trzebaby, że Kommisarz Sutowicz, Ekonomicznym rządem, przemysłem i prowadzeniem interesow żonę moią ze wszystkich oswobodził ciężarow. Obok tego pokazuie się jey własny pozew po jey Kredytorow teraz niewiadomo w jakim planie, w obcey Gubernii wyniesiony; gdzie nazywa siebie zgubioną, znękaną i gdzie pomieszcza własnych Kredytorow drugie tyle lub więcey przez lat pięć przymnożonych, niż przyięła przez komplanacyą tabellę. Te dwa pisma każdy czytaiąc, wielką naydzie taiemnicę, i zapewna nie dociecze iakie potrzeby interesow lub domu, prowadzą żonę moią do tylu pełnych szacunku dla Kommisarza zalet; do hoyności, do darow, do ruiny swoiey sytuacyi i do pretensyi, żeby to wszystko krzywym i ubocznym proceſsem reparować na moim maiątku. Oprócz daru dla Kommisarza, wiem jeszcze, że darowała i wydała dusz kilkadziesiąt dla jednego z swoich Plenipotentow W. Jmć Pana Ignacego Bucewicza Komornika Trockiego. O tych darach świadczą Akta, i niewątpliwy ten rodzą wniosek; że biorąc miarę z jey nadgrod, dziwić się nie trzeba, że użyci jey Plenipotenci ryzkuią swoią odpowiedzialność, za wszystkie pienne obroty, i ze wszystkie paszkwile do mnie i do nayniewinnieyszych stosowane Osob. Nie można myśleć, żeby Zona moia ofiary wspaniałości swoiey na samych tylko ograniczała Plenipotentach, nie jestem Swiadkiem wydatków, ale łatwo przekonanym być mogę; że na ten cały obdarzonych Osob ogół, na ogół nowozaciągnionych, i podobnież być może na dary użytych Długów, Dobra Jlla niezbyteczny mogą robić Obiekt, ieśli jeszcze przytym Ekonomika nie iest strzeżona w całey sile. Z tego wszystkiego Kredytorowie Tabellowi ninieyszym moim Oświadczeniem obiaśnieni nie zechcą zapewna podawać siebie i własności swoich na dyskrecyą, na niczym gruntownie nieosnowanego żony moiey planu, nie uwiodą się pretendowaną nigdy podług praw i Ukazow Monarszych w obcey Gubernii zapaść, nigdy do exekucyi doprowadzić się nie mogącą, dla samych przewłók, a ztąd dla bespieczeństwa i zasłony tylko intrat żony moiey wymyśloną, i przez żonę moią na Exdywizyą maiątku Jllii w Gubernii Mińskiey w Powiecie Wileyskim położonego, w Sądzie Głównym Litewsko Wileńskim maiącą się szukać Remissą, do które pozwani zostali. Ale przedsięwezmą swoie miary, ażeby bez narażenia się na odpowiedź dla mnie, sami unikali, nie w mieyscu pretendowaney przez żonę moią rozprawy, zniesli znaczny i ciężący siebie warunek, zabespieczyli własność swoią na funduszu im należnym; oraz ażeby zapobiegli niewolney tego funduszu roztraty. U tego Oświadczenia podpis takowy: Józef Wołodkowicz były Marszełek Guberński Minski.

Sekretarz Grzegorz Borodzicz.

Zgodno z Protokułem Potocznym
Atanazy Rent Guber: Sekretarz.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

3 Pan Daussargue Dentysta uprzywileiowany i Członek IMPERATORSKIEGO wolnego Towarzystwa Ekonomicznego w S: Peterzburgu, ma honor uwiadomić, iż żąda poświęcić mały czas pobytu swego w Wilnie Szanowney Publiczności tego miasta; ofiaruiąc się do wszelkich operacyi i leczenia chorób dziąsłowych i zębów; posiada on naylepsze sposoby utrzymania zębów w ich piękności, zapobieżenia i wstrzymania ich spruchniałości; pozbawienia cuchnienia z ust i zębów zepsutych, i zachowania emalii zębów do późnego wieku.

Spodziewa się także zadość uczynić wszystkim osobom, któreby miały potrzebę wstawienia zębów sztucznych w położeniu naytrudnieszém; oświadcza się dopełnić to wszystko z całą zręcznością iakiey nabył przez doświaczenia długiey i szczęśliwey praktyki.

Oświadcza się także leczyć choroby dziąsłowe dzieci, tak w zapobieżenia, iako też i poprawieniu wszelkich wad, iakieby się znalazły, co zasługuie na szczególną uwagę ze strony Rodziców.

P. Daussargue, bez przesady podchlebia sobie odpowiedzieć zaufaniu osób, które się raczą powierzyć Jego staraniom, służąc z szczególną zaletą pod Naywyższą Opieką NAYIAŚNIEYSZEY IMPERATOROWEY Matki w obowiązku dentysty w IMPERATORSKIM edukacyynym domu Panien Szlachetnych w Instytucie orderu Stey Katarzyny &c.

Mieszka na Ulicy Niemieckiey w Domu P. Symsona pod Nrem 312 na pierwszym piętrze.

Osoby te, które zechcą do niego przyiść dla poznania Osoby iego, znaydą zawsze w Kwaterze rano od godziny 7. aż do 9. a po południu od godziny 6. aż do 6.